

Motion till riksdagen 2020/21:2363

av **Lawen Redar (S)**

Ett förstärkt straffrättsligt skydd för yrkesverksamma journalister

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten att införa ett straffrättsligt skydd för journalister och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Reportrar utan gränser står den oberoende journalistiken i världen inför oerhörda utmaningar. Det avser den uteblivna annonsintäktsfinansieringen som går till de globala medieplattformarna, den digitala omställningen, upptrappningen av geopolitiska kriser och inskränkningar av demokratiska friheter. Till dessa läggs nu också en global hälsokris i form av coronapandemin som visar att journalistiken är satt under stor press. Reportrar utan gränser pressfrihetsindex för år 2020 ger en ögonblicksbild av pressfrihetssituationen i världen. Granskningen avser medias oberoende, lagstiftningskvaliteten och säkerheten för journalister i varje land och region.

Sverige betecknas i indexet som ”the home of the world’s first press freedom law” och vad gäller yttrandefriheten och tryckfriheten så tillhör vi ett av världens främsta länder. År 2019 rankades vi på tredjeplats men har åkt ner ytterligare en placering under år 2020. Skälet är att en tredjedel av landets journalistkår i sitt yrke utsätts för hat och hot. Trakasserier på sociala medier leder till att många begår självcensur och undviker att skriva om vissa politiska teman för att undgå att bli uthängda. Många uttrycker också hur deras arbete drabbar säkerheten för familjemedlemmar, släkt och vänner.

När utövare av samhällsnyttiga funktioner utsätts för hot och trakasserier utgör det inte bara ett angrepp på dem som personer, utan i förlängningen det demokratiska samhället. Den första januari 2020 trädde det nya brottet ”sabotage mot blåljusverksamhet” i kraft. Gärningen att angripa eller på annat sätt störa polis, räddningstjänst eller ambulansvården i tjänst är numer straffbelagd. Mot den

bakgrunden har det förts fram att även andra samhällsviktiga funktioner behöver ett särskilt straffrättsligt skydd.

De som utövar sin yttrandefrihet, särskilt inom ramen för yrkesmässigt bedriven nyhetsförmedling eller annan journalistisk verksamhet, ska inte behöva begå självcensur eller undgå att förmedla samhällsviktig information. Den granskande journalistiken, nyhetsförmedlingen eller opinionsbildningen har en särskild roll. Brottsliga angrepp mot journalister kan i förlängningen försvaga demokratin och sätter yttrandefrihetens principer ur spel. Det finns därför ett starkt samhällsintresse av att människor känner trygghet i att kunna kommunicera, förmedla nyheter samt delta i samhällsdebatten och i det fria åsiktsutbytet utan att deras personliga integritet på olika sätt angrips.

Den 15 maj 2020 tillsatte regeringen en särskild utredare som har getts i uppdrag att analysera och ta ställning till hur ett förstärkt straffrättsligt skydd ska utformas för vissa samhällsnyttiga funktioner. Därtill ska utredaren ta ställning till om det finns behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd mot brott som riktar sig mot någon som utövar sin yttrandefrihet, särskilt inom ramen för yrkesmässigt bedriven nyhetsförmedling eller annan journalistisk verksamhet. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast i november 2021. Oberoende utredningens förslag är det angeläget att politiskt gå vidare med ett straffrättsligt skydd för journalister i deras yrkesverksamhet. Därför bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett straffrättsligt skydd för journalister och tillkännage detta för regeringen.

Lawen Redar (S)